

інвестиційної діяльності». [4] Після сплати всіх податків, зборів та інших обов'язкових платежів іноземні інвестори гарантовано мають право на безперешкодний і негайний переказ за кордон їхніх прибутків, доходів та інших коштів в іноземній валюті, які вони одержали на законних підставах, внаслідок здійснення іноземних інвестицій. Однак, для реалізації цих прав інвесторів, законодавство передбачає проведення процедури реєстрації.

Відповідно до ст. 13 Закону України «Про інвестиційну діяльність», незареєстровані іноземні інвестиції не дають права на одержання пільг та гарантій, передбачених цим Законом. На практиці наведене вище означає, що процес інвестування в Україну передбачає процедуру проведення державної реєстрації інвестицій, тобто проходження додаткових певних бюрократичних процедур. Хоча Закон України «Про інвестиційну діяльність» й передбачає спільність правових режимів захисту як для вітчизняного бізнесу, так і для іноземних інвестицій, з позиції законодавства іноземні інвестиції без їх державної реєстрації не матимуть визначених гарантій. Згідно з п. 4 ст. 1 Закону, державна реєстрація іноземної інвестиції – це фіксація факту внесення іноземної інвестиції шляхом присвоєння органом державної реєстрації. Таким чином, внесення інвестицій іноземним бізнесом без фіксування цього факту у відповідний спосіб (проведення державної реєстрації) гарантій не матиме. [3, 4]

Згідно зі ст. 18 Закону України «Про режим іноземного інвестування», «оподаткування митом майна, що ввозиться в Україну як внесок іноземного інвестора до статутного капіталу підприємств з іноземними інвестиціями (крім товарів для реалізації або використання з метою, безпосередньо не пов'язаною з провадженням підприємницької діяльності), здійснюється у порядку, встановленому Митним кодексом України». [2, 3] У свою чергу, ч. 2 ст. 287 Митного кодексу передбачено, що «товари (крім товарів для реалізації або використання з метою, безпосередньо не пов'язаною з провадженням підприємницької діяльності), що ввозяться на митну територію України на строк не менше 3-х років іноземними інвесторами, відповідно до Закону України «Про режим іноземного інвестування» з метою інвестування на підставі зареєстрованих договорів (контрактів) або як внесок іноземного інвестора до статутного капіталу підприємства з іноземними інвестиціями, звільняються від сплати ввізного мита». [1, 4]

Таким чином, відмова від державної реєстрації іноземної інвестиції може коштувати іноземному інвестору значних додаткових витрат, пов'язаних зі сплатою митного оформлення (розмитнення) та не дає можливості скористатись пільговим режимом, передбаченим Митним кодексом. Крім того, у випадку відсутності державної реєстрації, іноземні інвестори можуть зіштовхнутись з багатьма неочікуваними ризиками. Так, питання реєстрації інвестицій може впливати на інвестиційні спори між Україною та інвесторами у разі порушення прав останніх.

Загалом, інвестиційні правовідносини в Україні є досить комплексним питанням і містить багато аспектів. Створення привабливого інвестиційного середовища, потрапляння до високих позицій у рейтингу «Doing Business» сприятиме не тільки зовнішнім інвестиціям, а й розвитку бізнесу в середині країни. Інвестиції – це, передусім, додатковий стимул для розвитку економіки й у цьому є безпосередній інтерес держави. [2]

Перелік посилань:

1. *Іноземні інвестиції в українській економіці / Центр досліджень соціальних комунікацій НБУВ [Електронний ресурс]: – Режим доступу: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=105&Itemid=410 – Заголовок з екрана*

2. *Андрій Федчишин, партнер ЮФ Onstan: Практичні аспекти інвестиційної привабливості в Україні / Юридична газета [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <https://www.pressreader.com/ukraine/yurydychna-gazeta/20160223/281565174829502> – Заголовок з екрана*

3. *Закон України «Про захист іноземних інвестицій на Україні». №15-40-ХІІ від 10.09.91 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – №46. – С. 616.*

4. *Законодавство України [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws> – Заголовок з екрана*

ПЕРЕВАГИ ФУНКЦІОНУВАННЯ В УКРАЇНІ АГРОХОЛДИНГОВИХ КОМПАНІЙ

*О.Й. Жабинець, канд. екон. наук, доцент
ДУ «Інститут регіональних досліджень
імені М.І. Долишнього НАН України», м. Львів*

У розвитку вітчизняного агропромислового сектору агрохолдингові компанії відграють значну роль, а за останні 10 років стали ведучою формою ведення аграрного бізнесу в Україні. Аграрні холдинги акумулюють значні фінансові ресурси, мають доступ до новітніх технологій та вихід на експортні ринки, політичний та соціально-економічний вплив на регіональному та національному рівнях.

До основних переваг функціонування агрохолдингів в Україні можемо віднести:

– залучення іноземних інвестицій в аграрний сектор економіки. Так, обсяги прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) в агросектор на кінець 2016 року склали більше 500 млн. дол. США [1], а питома вага інвестицій в сільське господарство в структурі іноземного інвестування галузей економіки постійно збільшується;

– зростання обсягів капітальних інвестицій в сільське господарство. Як свідчать дані рис. 1 обсяги капітальних інвестицій в сільське господарство демонструють стійку тенденцію до зростання, причому індекси капітальних інвестицій в сільське господарство є значно вищими, ніж в економіці в цілому;

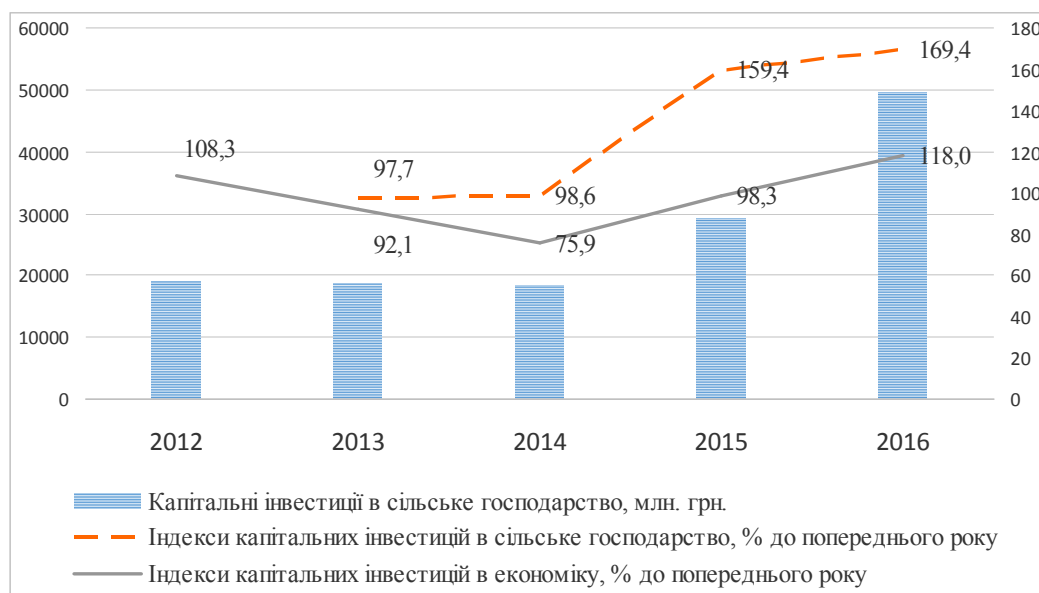

Рисунок 1. Обсяги та індекси капітальних інвестицій в сільське господарство та в економіку протягом 2012-2016 рр.

Джерело: побудовано автором за [1].

– забезпечення високої врожайності та якості агропродукції, стабільних обсягів виробництва, високої рентабельності. Зокрема, середня врожайність с/г культур великих с/г підприємств є вищою в порівнянні із фермерськими господарствами: за нашими підрахунками протягом 2013-2016 рр. в середньому різниця складала 15,5 ц/га або 8,7 %. Темп приросту обсягів виробництва сільськогосподарської продукції в цілому по Україні у 2016 році в порівнянні із попереднім роком склав 6,3 %, тоді як приріст продукції, що виробляється великими сільськогосподарськими підприємствами – 8,9 %;

– ведення легального бізнесу, з легальними зарплатами і відрахуваннями в соціальні фонди, сплатою податків та додатковим соціальним навантаженням на територіях своєї присутності;

– здійснення впливу на формування умов ведення бізнесу шляхом консолідації аграрного співтовариства та привернення уваги держави до проблем агросектору;

– вихід на зовнішні ринки запозичення капіталу та формування інвестиційної привабливості українського агробізнесу. Так, у 2017 році українські публічні агрохолдинги продемонстрували відновлення вартості цінних паперів на міжнародних фондових ринках. У серпні 2017 року загальна ринкова вартість цінних паперів цих структур склала 3,3 млрд. дол. США [2].

Як бачимо, функціонування в Україні агрохолдингових компаній характеризується значною кількістю переваг для економіки в цілому та агросектору зокрема. Їх поява сприяла виходу вітчизняного АПК на міжнародні ринки запозичення капіталу, підвищенню інвестиційної привабливості та ефективності аграрного бізнесу, а також зростанню експортного потенціалу України.

Перелік посилань:

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

2. Капіталізація публічних агрохолдингів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ucab.ua/ua/doing_ribusiness/movi_vedennya_agrobiznesu/investitsii_finansuvannya